Пш 34

НОВА ПОШТА

Примерак 10 филера

„Нова пошта" излази сваког дана ујутру, осим понедељка и дана иза празника
Редакција и администрација: Ујвидек, Орсагзасло тер 6/4.
Тел.: 39—39. Пошт. фах: 173
Чековни рачун код поштанске штедионице: 18.254.
Месечна претплата: 2.50 пенга, тромесечна 7.20 пенга

Год. II. | Ујвидек, петак, 19 јуни 1942. | Број 132

У целој земљи скромно али достојанствено прослављен је рођендан Регента

Будапешта, 18 јуна. — (МТИ) Мађарско краљевско хонведство је због данашњих ратних прилика на пригодан начин прославило 74 рођендан Њ Преузвишености Регента. Касарне и зграде Престонице биле су украшене заставама. Улицама Престонице изјутра су пролазиле војне музике и музиком отпочеле прославу Регентовог рођендана. У исто време батерије на Гелерту испалиле су 24 пуцња одајући почаст. Јединице гарнизона присуствовале су службама божјим. Свечаној миси у римокатоличкој хонведској цркви Капистран Јаноша присуствовали су витез Барта Карољ, генерал, министар хонведа, витез Сомбатхељи Ференц, генерал, шеф хонведског генералштаба, витез Литаи, генерал, заменик министра хонведа, витез Белди Алајош, подмаршал, даље сви чланови генералитета, као и делегација грађанског чиновништва.

Од стране владе били су присутни витез Керестеш-Фишер Ференц, министар унутрашњих послова, Варга Јожеф, министар трговине, Радочаи Ласло, министар правде, и министар Антал Иштван, државни секретари: Барцхази-Барци Иштван и Штолпа Јожеф.

Свечану мису служио је и после еванђеља одржао говор Хас Иштван, војни бискуп.

— У јеку рата, — рекао је бискуп — у пуном напону рада данас сваки Мађар управља свој поглед према граду у Буди и мисли на Његову Преузвишеност Господина Регента, проширитеља државе, док кличе: Свевишњи Боже, обим рукама штити, благослови и води нашег Господина Регента.

Дошли смо да одамо нашу захвалност што је Свемогући Регента наше земље чувао и бранио у најтежим борбама светског рата, али Свемогући је био и онај који је са мудром, далекосвидошћу Господина Регента извео наше храбре синове на Источни фронт да узму учешћа у крсташком рату, који морамо да извојујемо за нашу отаџбину, Европу и сво хришћанство."

За време мисе топови, који су били постављени на Гелерту дали су почасну паљбу од 24 пуцња.

У подне генералштаб узео је учешћа на интимном ручку, а јединице ваздухопловства вршиле су почасне кружне летове над резиденцијом Регента у Кендерешу.

Хонведи припадници реформатске вере узели су учешћа у катедрали, у Абоњи улици, на свечаној миси. Присуствовали су министри барон Банфи Данијел, Ремењи-Шнелер Лајош и Лукач Бела, Фаи Иштван државни секретар, Шиндлер Силард, генерал, и друге угледне личности. На свечаној миси одржао је беседу Балико Лајош, војни прота.

Састали смо се у ратном добу — рекао је — пред светлим лицем господара трупа, да његов рођендан прославимо. За нас се ради о бити или не бити, јер у случају слома нас очекује уништење. Ми морамо бирати између победе и смрти, не колебамо се, не ценкамо се, него ћемо остати на својим местима, издржати, трпети, подносити жртве, а на крају смождити страшило које нам прети, јер се за праведну ствар боримо. Молимо свога Бога да нашег војсковођу и даље благослови, да окружи његов рад жељеним успехом и да му пружи могућност, да својим телесним очима види испуњење његових даљних нада.

Свечано благодарење завршено је певањем химне.

Поводом Регентовог рођендана председник владе Калаи говорио је преко радиа

Будапешта, 18 јуна. — Претседник владе и министар иностраних послова Миклош Калаи, одржао је преко будапештанског радиа, у четвртак у 8 часова увече, свечан говор поводом Регентовог рођендана. Претседник владе Миклош Калаи у пратњи Министарског саветника Инцеа Петера и начелника Хотлера стигао је неколико минута пре осам часова пред зграду будапештанског радиа и МТИ-а. Пред зградом на улазу Министра и његову пратњу поздравио је претседник Радиа и МТИ-а витез Антал Нараи. У студиу је Претседника Владе поздравио срдачно генерални директор Габор Кузмић у име поштанског персонала.

Претседников говор пренет је и преко краткоталасне радио станице за Америку. Он је у том свом говору, између осталога, рекао и ово:

— Преузвишени Господине Регенте! Мађарски војници напољу на фронту сви до једног срдачно, топло Вас поздрављају поводом Вашег рођендана и благодаре Богу, што се Ви и сада налазите у души заједно са њима. Они Вас поздрављају не само као човека и поглавара Мађарске, већ и као инкарнацију мађарског народа, који је и у најтежим временима одржао своје достојно место међу европским народима. Ви сте кроз пуне 22 године са неизмерном истрајношћу, великом љубављу, огромним напорима и чврстом вољом држали у рукама крмило наше државе. Ваша снажна рука пружала нам је гарантију, да ће се наша земља одржати на својој висини и да ће циљеви које сте Ви поставили, бити до краја остварени и довести до боље и лепше будућности Мађарске. Као чувар части мађарског народа, Ви сте увек пазили и на унапређење морала и просвете.

Мађарски народ не уме да мрзи, да прогања, није осветољубив, али, ако устреба, уме и да кажњава. Али пошто изнад свега воли правду и човечност, уме и да прашта ономе ко је скривио.

Историја нас учи да вођство једне државе треба да буде усредсређено у једној јединој личности. Један вођа, једна иницијатива, једна воља, треба да се испољава у државној управи, а за то пружа најјачи и најубедљивији доказ наш Регент Хортхи Миклош. Он је брижљив чувар наше уставске сталности и свакоме је добро познато, да је све оно што данас имамо, што смо до сада стекли и што смо се територијално појачали, везано за његово светло име. Цео мађарски народ срдачно, топло и истински поздрављa свога вођу Регента поводом његовог 74 рођендана.

Међу зарађеним европским земљама можда је Мађарска једина која је остала строго доследна својој исконској уставности и љубави према слободи и независности. Ова земља, ова сталност уставности, биле су одувек чувари слободе и омогућиле да се испуњава историска мисија мађарског народа као чврст бедем свега онога, што је до данас формирано културом и цивилизацијом у Европи.

Ми Мађари били смо крајњи одбранбени бедем у источној Европи против некадање османлиске најезде. Може се рећи да су нас све недаће прошлости прегазиле и због тога ми смо, пролазећи кроз многа и тешка искушења, ипак остали до краја само Европљани. Наша историска мисија налагала нам је, да се никада не покоравамо победнику, и да после тренутног пораза поново васкрсавамо. У прошлости смо, нажалост, увек били препуштени сами себима, бранећи цео културни запад, који је тиме само добијао, а ми смо увек само губили.

Ми се данас поново боримо за крст, слободу, културу, за чистоћу домаћег огњишта, за све оно што је човечно, а, изпад свега, за вољену и узвишену нам отаџбину, за одржање исконске Мађарске.

Међутим, данас се не боримо сами, већ имамо савезнике и вођу и поред нашег вође мађарски народ ће са младалачким снагама извршити ону мисију која му је данас предодређена. Данас, на прагу 75-ог рођендана Ваше Преузвишености, поздрављамо Вас и желимо да Вас срећа прати у даљем раду око вођења државних послова. Нека Вас Бог благослови!

Претседник владе др. Калаи упутио Регенту поводом његовог рођендана срдачан телеграм

Будапешта, 18 јуна. — (МТИ) Претседник владе Калаи Миклош, упутио је Регенту Мађарске поводом његовог рођендана телеграм следеће садржине:

„Ваша преузвишености, Господине Регенте. По милости Свемогућег Ви данас навршавате 74 годину живота. Том приликом ми верни синови повећане Мађарске отаџбине са одношћу и љубављу упиремо свој поглед на свога Регента, који је проширио земљу, а који мудрошћу дугога живота и неуморном снагом држи у рукама управу државе. Као претседнику мађарске краљевске владе, мени је пао у део почасни задатак да пред Вашом Преузвишеношћу изразим дубоку оданост, опробану верност и топлу љубав према Вама. Када заједно са члановима мађарске краљевске владе упућујемо ове добре жеље пуне одности пред Вашу Преузвишеност, у исто време ја се молим свемогућем Богу, да његова заштитна и водећа рука и даље помаже Вашој Преузвишености на овом историском путу, на коме Вас прате молитва и љубав Вашег народа."

—oo●oo—

НЕУСПЕО ПОКУШАЈ БРИТАНСКИХ АВИОНА НАД ЛАМАНШОМ

Берлин, 18 јуна. (ДНБ) Приликом покушаја британских авиона да прелете канал Ламанш и доспеју на западну обалу Европе, немачка контраавионска артиљерија, обасула је непријатељске апарате жестоком паљбом. Том приликом оборен је један енглески „Спитфајер" а остали британски авиони спречени су да прелете канал Ламанш и доспеју до континента.

—oo|||oo—

БРАЗИЛИЈАНСКО МОРЕПЛОВСТВО ПОТПАЛО ПОД КОНТРОЛУ САД И ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ

Буеное Ајрес, 18 јуна. — (ДНБ) Према једној вести из Рио де Жанеира, претставници ратне флоте САД и Велике Британије, почели су да врше контролу над укупним морепловством у бразилијанским пристаништима. Они ће имати права да по свом нахођењу одлучују о товарима терминима за одлазак бродова из пристаништа. Ова мера је предузета — како се са надлежне стране јавља — услед тога, да би трговачки бродови Савезника у Јужном Атлантику могли пловити по јединственом систему, а уједно да би се обезбедила већа безбедност против [illegible] морница.

—oooOooo—

ЕНГЛЕЗИ ЕВАКУИСАЛИ ДВА МЕСТА У СЕВЕРНОЈ АФРИЦИ

Амстердам, 18 јуна. — (ДНБ) Како енглески радио званично саопштава, енглеске трупе су, по налогу Врховне команде, напустиле два своја важна стратегиска острва Ел Аден и Сиди Резег.

НОВА ПОШТА

Борбе на фронтовима не показују нимало тенденцију слабљења, а исто тако и разни дипломатски састанци, конферисања, изјаве и екопозеи на дневном су реду.

Битка у Северној Африци развија се неповољно по Британце. Енглеска штампа већ спрема јавност на нове неуспехе у Северној Африци. Тако лист „Тајмс" пише: „Ни пад Тобрука неће значити непосредну опасност за Египат." На сличан начин пише и војни сарадник „Дејли Мела", који каже да у великој мери одржање Тобрука зависи од досадањих губитака. Други неки листови у Лондону сматрају за могуће да ће се британске трупе повући до Солума и Бардије.

Но, није само битка у Африци та чији извештаји испуњују ступце енглеских листова. Питање другог фронта опет је на дневном реду. Тако листови износе мишљење лондонских политичких кругова, по коме, због пораза у Либији, ове године неће бити могуће стварање другог фронта у Европи за растерећење Совјета. Када је у Лондону био потписан британско-совјетски уговор о савезу, у Берлину је речено да то значи само пусто обећање Стаљину

Истовремено са оваквим расположењем у британској престоници карактеристична је изјава лорда Страболтија, којом тражи да се са француским колонијама у Западној Африци поступи исто као и са Мадагаскаром. Лорд Страболти је у својој изјави захтевао да Енглеска, заједно са Сједињеним државама, предузме све потребне мере за окупирање француских поседа у Западној Африци.

На другој страни др. Гебелс, немачки Министар пропаганде, пред националсоцијалистичким вођама изнео је садашњи ратни положај. Изгледи Немачке за развој рата — рекао је др. Гебелс — повољнији су него што су икада били. Несумњиво је да рат треба постићи по цену свих жртава, али свако зна да, када Немачка баци сву своју снагу у рат, тада је победа неизбежна. Американци знају само да се бацају цифрама, али резултате не могу показати. Чак и сами Англосаксонци признају да узалуд израђују модерно оружје, када не могу да га транспортују на бојишта. Недостатак бродског простора Савезника, — наставио је др. Гебелс — из дана у дан постаје све већи, те се они данас већ налазе у очајном положају. Немачка се не ослања сада само на своју радну снагу, већ скоро без изузетка све државе Европе раде за немачку војску. Немачки народ, не потцењујући долазеће тешкоће, готов је на све жртве у интересу крајње велике победе. Немачку моралну снагу не може ништа уздрмати, чак ни то што Черчил жели, из љубав својих большевичких савезника, да ваздушним нападима утиче на грађанско становништво.

На јучерашњи дан, пре годину дана, потписан је турско-немачки уговор о пријатељству. Потписивање овог уговора привукло је пре годину дана веома велику пажњу, јер је Турска потписала овај уговор а да није отказала раније склопљене турско-совјетски и турско-енглески уговор. Склапање немачко-турског пакта о пријатељству сасвим је у духу строге турске неутралности, коју је турска влада прокламовала по избијању рата 1939. Од склапања немачко-турског пакта о пријатељству односи две државе постали су још приснији него раније, а недавно је склопљен између Немачке и Турске један уговор, којим Немачка отвара Турској кредит за набавку ратног материјала.

х—з.

Кроз штампу

Годишњица немачко-турског уговора о пријатељству

„Донауцајтунг", поводом прве годишњице немачко—турског пакта о пријатељству, даје историски осврт на политику Турске од почетка садањег рата, те пише између осталог:

„Са потписивањем немачко—турског пакта о пријатељству, турско државно вођство је светској јавности показало свом јасноћом да се у Анкари, од аз до ижице, води само турска политика. Та је политика, међутим, била и остала од почетка младе националистичке државе подешена на осигурање мира, и то не, можда, из бојазни од војног похода. Турска није никад остављала сумњу да је турски народ одлучен, и свагда спреман, да за одбрану граница своје земље и за своју независност иступи, и то према сваком. Та је мисија била и јесте основ једне истинске политике самосталности. Није стога чудо да је, током минулих година, у Турској све више превлађивало уверење да је властита снага најпоузданије јемство мира и неутралности."

„Четири дана после потписивања пакта у Анкари, немачки се Рајх нашао приморанim да за своју властиту сигурност, и сигурност Европе, иступи против большевичке опасности. Тиме је и за Турску постављено витално питање одлуке. На позорници званичне политике, Анкара је и према тој борби прокламовала строгу неутралност."

„Укратко — пише „Донауцајтунг" — *Турска је развојем последњих 12 месеци још наглашеније но досад постала међудржава између великих фронтова. Природно је стога да стремљење за унапређивањем својих властитих снага свима сретствима стоји на првоме месту. У знаку пријатељског пакта, међутим, Турска би за чување своје неутралности могла у широким сразмерима добити помоћ Рајха".*

*

„Пестер Лојд", у разматрању питања успостављања другог фронта, подвлачи, између осталог, да британски ваздушни напади нити су диспозиције немачке ваздушне силе умели да измене, нити пак распоред немачких копнених снага, и пише:

„Колико је за Савезнике тежак тај проблем фронта за растерећење у Европи, објашњава сада баш дописник „Њујорк Тајмса". Он у своме извештају отворено каже да су техничке тешкоће за један британско-амерички маневар искрцавања у Европи скоро непремостиве. Дописник се позива на мишљење војних стручњака, по коме за транспорт једнога експедиционог корпуса од само 100.000 људи треба бар 400 великих транспортних бродова од по 10.000 тона, који би уз то морали бити осигурани великом заштитом авиона. Јасно је притом да један експедициони корпус од 100.000 људи не би имао изгледа на успех на европском копну где би му силе Осовине свакодобно могле супротставити много већи број снага. За такво искрцавање, вели дописник њујоршког дневника, требале би хекатомбе људи и бродова, а такве жртве принети тренутно је Савезницима немогуће, пошто је за њих одржавање и умножавање бродског простора животно важно".

„Пестер Лојд" затим поставља питање шта би могао, под таквим околностима, бити прави смисао англосаксонских обећавања за растерећење путем другог фронта, па наводи и овде мишљење дописнике „Њујорк Тајмса", да би се ту, можда, предузео један покушај искрцавања нимало опсежних сразмера, унапред већ осуђен на неуспех, пошто се војна снага Совјетске Уније налази у очајном положају. Друга би ипак могућност била, да се цела ствар и не мисли озбиљно, него само служи циљевима: да се донекле одржи морал совјетског народа, а код противника да се, по могућству, побуђују бриге и да се они натерују на противмере.

*

„Регели Мађарорсаг", у извештају из Берлина, подвлачи да је према немачком схватању прелетање америчких авиона преко Турске интегрални део британско-америчких ратних планова, и пише:

„Истина, заслужује пажњу и то да се у Вилхелмштрасе поред свих изјава ни једном речју не изјашњавају о самој Турској, о брзој интервенцији турских власти, о турској неутралности и њеном чувању. Ту страну проблема и не спомињу. Дабоме, не сме се притом заборавити са како оштрим оком пази Немачка на одржавање неутралности држава које су изван рата, а ваља се сетити и то да је н. пр. у случају Норвешке или Холандије Немачка намах посредовала, пошто је ситуацију просуђивала тако да неутралност тих држава више није потпуна."

Лист затим наводи, као нарочито важна, разлагања органа Вилхелмштрасеа, *„Берлинер Берзенцајтунга"*, која указују на извесне америчке изјаве, нарочито радио-коментаре, чија циљања немачки лист овако формулише: *„Турску желе притиском и претњама приморати на рат". Оштро осуђује „Берлинер Берзенцајтунг" оне америчке алузије по којима би Турска суделовала у помоћи ако би „Немачка повредила неутралност". Не може се, међутим, проћи ни поред оних напомена у Вилхелмштрасе да ће Американци запретити Турској и у случају ако она строго истраје у линији неутралности, јер би у томе свакако назрели и немачко одобравање држања Турске".*

„На сваки је начин извесно то — завршује „Регели Мађарорсаг" — *да на меродавном месту у Берлину није дошла до израза сумња у неутралност Турске, бар уколико је реч о држању ње саме. То је међутим у овоме тренутку, при самој природи ствари, најважније."*

*

„Нојес Винер Тагблат" истиче важност пада Бир Хакеима у Северној Африци, који признају и сами Енглези. Они су, пише лист, после слома своје зимске офанзиве главну одбранбену линију од Аин ел Газале до Бир Хакеима врло јако минирали, мислећи да ће то искључити могућност немачког напада. А и у своја нова оклопна кола, америчког порекла, полагали су пуне наде. Међутим, Бир Хакеим је масовном артилериском ватром, и низом ваздушних напада, смрвљен.

„Борба међутим тече даље — пише бечки дневник — *против расутих снага Ричија, са запада, с југа, и с леђа. Тај развој захваљује свој ток догађајима на јужном крилу Бир Хакеима, чији пад је отворио нове могућности оперативне делатности, које су трупе сила Осовине намах спознале и свима сретствима искористиле. Међусобно се боре изразито елитне трупе. Енглези стоје под утиском тешких губитака и њихове ненакнадивости, и под притиском да силе Осовине имају иницијативу у рукама и умеју ову да искористе у најбољем оперативном правцу. Прве фазе битке у Северној Африци посведочавају једностран развој у корист снага сила Осовине".*

FRANZ JOSEF
ГОРКА ВОДА

Берлин о саушћању америчких авиона на турске аеродроме

Берлин, 18 јуна. (НШТ) — У Берлину су са великим интересовањем примљене вести из Турске, по којима амерички авиони стално повређују турску неутралност и лете изнад турске територије. Према вестима, приспелим из Анкаре, досада је већ пет четворомоторних америчких авиона извршило присилна слетања на разне турске аеродроме. Посаде авиона су изјавиле да су узлетеле са аеродрома у Северној Сирији како би бомбардовали немачке положаје на обали Црног Мора и приликом повратка биле су присиљене да се спусте. У Берлину се констатује, да се приликом ове акције не ради о случајној повреди турске територије, већ је реч о планском и намерном прелетању, пошто ваздушни пут са сиријских аеродрома до северне црноморске области води неизоставно изнад великих турских области. У Берлину се мисли да Американци овим желе да створе отворен преседан, јер су већ америчке агенције говориле да је реч о демонстративним акцијама, које не могу имати карактер забуне у погледу Турске. Из ранијих чланака енглеских и америчких листова и часописа произлази да Англосаксонци ваздушни пут изнад Турске сматрају већ одавно интегралним делом ратних операција на Блиском Истоку, као што је, например, у једном ранијем броју и „Дејли Експрес" на сличан начин писао.

НА ДРЖАВНОГ ТУЖИОЦА У ДИЖОНУ ИЗВРШЕН АТЕНТАТ ПАКЛЕНОМ МАШИНОМ

Париз, 18 јуна. — (ДНБ). Како се из Дижона јавља, тамо је извршен атентат на државног тужиоца. У дневној пошти државног тужиоштва налазио се један пакет, који је приликом отварања експлодирао. Комадићи паклене машине нанели су теже повреде по глави и рукама државног тужиоца, тако да је морао бити пренет у болницу. Изгледа да је дело освете по среди.

Нови успех немачких подморница на Атлантику

Берлин, 18 јуна. — (ДНБ) Немачки Главни стан у свом посебном званичном извештају јавља: **Немачке подморнице су на Атланском Океану извршиле напад на јако осигуране непријатељске бродске конвоје, и том приликом потопиле шест бродова, са укупном тонажом од 34.000 тона. Један други брод тешко су оштетиле поготком торпеда. Поред тога, у Карибском Мору, упркос јаке одбране америчке контраавоинске артиљерије, потопили смо 12 бродова од 75.000 тона. Тиме смо бродски простор непријатеља поново смањили за 109.000 бруто регистарских тона.**

—o—

Свечано произвођење питомаца академије Лудовике

Будапешта, 18 јуна. (МТИ) — Супротно досадањим традицијама свечано произвођење питомаца академије Лудовика у чин потпоручника није обављено на дан св. Стевана, него о Регентовом рођендану. Свечаност је почела уз свирку фанфара и у присуству Регента. По доласку шефа генералштаба витеза Ференца Сомбатхељиа, отпевана је химна, уз чије звуке су дефиловале свечане поворке трупа. После извршене смотре, управник академије опростио се на срдачан начин, са младим потпоручницима и одржао им дирљив говор, позивајући их да и даље остану горди на своје мађарство, и да се боре у животу за оно за што су преодређени.

После његовог говора, млади потпоручници су изговорили текст традиционалне заклетве. После тога најстарији по рангу потпоручник Кароль Берфи опростио се у име својих другова од академије. Затим су сви млади официри извукли своје сабље из балчака и изговорили старо геслo академије: „За отаџбину све до смрти!“

После тога, шеф генералштаба витез Сомбатхељи упутио је младим потпоручницима неколико бодрећих речи, позивајући их на самопожртвовање и опомињући их, да задатак војника није мудровање ни политизирање, него озбиљан рад. Он је на крају зажелео божји благослов младим официрима и дао налог за почетак дефилеа.

Свршени питомци техничке војне академије „Бољаи Јанош“ произведени су такође о Регентовом рођендану, у оквиру традиционалних свечаности, за потпоручнике. Регента је заступао министар војске витез Кароль Барта. После свечаног говора управника академије, положена је заклетва, а затим је потпоручник најстарији по рангу одржао говор. На крају је министар војске Барта у име Регента поздравио нове техничке потпоручнике, па је сваком од њих приступио и срдачно се руковао са њима.

У Ујвидеку Регентов рођендан је прослављен на достојанствен начин

Сходно данашњим озбиљним ратним приликама, у нашем граду је достојанствено прослављен рођендан Његове Преузвишености Регента Мађарске. Грађани Ујвидека, без икаквих спољних манифестација, благодарили су Свемогућем што је Регент навршио 74-ту годину живота, окружен љубављу целог мађарског народа. За време прославе рођендана рад нигде није био обустављен. У свима предузећима, канцеларијама и фабрикама. радило се као и обично. Да се 18 јуни ипак истакао изнад свакидашњице, показале су куће украшене заставама. На тај начин становништво нашег града и целе државе изразило је своју верност пуну љубави и оданост према Регенту.

У 9 часова пре подне пред Управном палатом одржана је војна миса, којој су поред ујвидешког гарнизона присуствовали грађани у великом броју и ученици свију школа. За време војне мисе војни свештеник Фиреди одржао је говор у коме је поводом Регентовог рођендана изразио благодарност Свемогућем што се вољени вођа мађарског народа о свом 74-том рођендану може похвалити са свежим здрављем, водећи мађарски народ према лепшој и срећнијој будућности. У својој проповеди свештеник је нагласио да је баш Регент пре 22 године са крстом и мачем подигао мађарски народ.

После завршетка војног благодарења, трупе су извршиле свечани дефиле пред замеником команданта града, пуковником Гунде Гезом, и присутним официрским кором.

Поводом Регентовог рођендана одржана су благодарења и у свима осталим црквама у нашем граду којима су грађанске власти и грађанство присуствовали у великом броју.

АМЕРИЧКИ АВИОНИ ЛЕТЕЋИ НАД ТУРСКОМ ИМАЛИ СУ ДА ИЗВРШЕ МИСИЈУ НА БАЛКАНУ

Цариград, 18 јуна. — (БТ) Турска јавност са највећим интересовањем прати истрагу турских власти у вези са надлетањем америчких бомбардера над Турском, и оних који су се спустили у Турској. Ово интересовање је повећано тиме, што је амерички министар спољних послова Кордел Хал дао изјаву штампи о том догађају. Према његовом тврђењу, од 22 америчка бомбардера, који су имали да изврше извесну мисију на Балкану, приликом свог повратка услед недостатка бензина били су приморани да скрате пут, а четири од њих да атерирају на турској територији. Даље Хал каже, да у овом случају по његовом мишљењу није по среди такав спор, који би изискивао дипломатске кораке.

Како се сазнаје, турска влада је решила да америчке пилоте који су се налазили у спуштеним авионима интернира, а авионе конфискује у корист државе.

ОДЕОН

Само поименце

Карола Ломбард, Гари Гранд, Кеј Францис

РЕКС

Осудише га на живот

Сјајно дело мађарске филмске производње

Јавор Пал, Петровић Светислав, Шомаи Артур, Хедвеги Валерија и Задор Ђерђи 689

ПАЛАС

Збогом Францишка!

Премијера одличног немачког љубавног Филма

Х, Шенкер, Марнјане Хопс

У сали су инсталирани модерни апарати за хлађење дворане

АПОЛО

Буди добра до смрти

Одличан мађарски филм по гласовитом роману Морица Жигмонда

Чортош Ђ., Рожахеђи К., Киш Ф., Радаи М., Мађи Г., Толнаи К., Томбасет Е. и др.

Бозе позива Индусе на отпор против Енглеза

Берлин, 18 јуна. (ДНБ) — Вођа индуских националиста Бозе упутио је преко радиа говор својим сународницима. Он је изјавио, да је, захваљујући притиску индиске јавности и Гандијевом отпору, сломљен покушај неколико Индуса да Индију наведу на учествовање у британском рату. Међутим, јасно је да индиски народ неће да учествује у рату Велике Британије. Једино питање које још очекује решење је какве стварне кораке треба да учине Индуси, да би постали слободни. Како индуска јавност, тако и Ганди, да би учинили кораке у овом правцу. С те стране је упућен захтев да англо-америчке трупе напусте Индију и на тај начин да Индија не постане поприште рата.

Бозе је потом изнео своје европске утиске, који стоје у супротности са агитацијом Савезника. Англосаксонски савезници изгубиће рат и Британска Империја биће потпуно расцепана. Позвао је своје сународнике да допринесу све своје снаге и жртве за рушење Британске светске Империје, како би васкрснула слободна и славна Индија, коју ће створити индиски народ. Било би политичко самоубиство када би Индија у овој стварности показала неактивно или неутрално држање. Извесно је, међутим, да ће за борбу бити потребна иностранa помоћ. Бозе је назвао правим пријатељима Индије оне силе, које су непријатељи Британске светске Империје. Најважније је да пријатељи и сарадници Индије науче да праве разлику између унутрашње и спољне политике Индије. Унутрашња политика слободне Индије је искључива ствар народа Индије, и тако то треба да буде. Спољна политика, пак, захтева сарадњу са државама Тројног пакта.

На крају је Бозе потсетио на то да је одласком Криписа из Индије, почео последњи отсек борбе индиског народа. Ускоро ћемо доћи до те тачке — рекао је — када треба да се латимо оружја. Позвао је своје сународнике да се спреме за тај дан и да у целој земљи, свугде, стварају савезе „спржене земље“ против остварења британске политике.

—oo|||oo—

БИВШИ ЈУГОСЛОВЕНСКИ БРОД „СУПЕТАР“ ПОТОПЉЕН

Берлин, 18 јуна. — (ДНБ). Како британска обавештајна служба јавља, бивши југословенски брод „Супетар“, који се налазио у англосаксонској служби, торпедован је у каналу Мозамбик.

—oooOooo—

НЕМАЧКИ ЛОВАЧКИ АПАРАТИ ДОМИНИРАЈУ СРЕДОЗЕМНИМ МОРЕМ

Берлин, 18 јуна. — (ДНБ). После великих успеха који су Немци постигли на Средоземном Мору у борби против британских конвоја, постаје потпуно јасно да су немачки ловци постали господари ваздушног простора на том мору.

Рат ће се решити на Средоземном Мору

Рим, 18 јуна. — (МТИ) Према писању „Пополо ди Рома“, они ратни догађаји, у којима Италија игра главну улогу, поново пружају јасан доказ о томе да је Средоземно море средиште рата и да ће судбина самога рата, а са њим заједно и целе Британске Империје, бити решена на Средоземном Мору и у Северној Африци. Енглеској је веома добро познато да ће у моменту када изгуби рат у Северној Африци и битку на Средоземном Мору у њој настати неизбежан слом.

Павлов и Корнилов, оптужени за атентат на Папена, осуђени на по 20 година робије

Анкара, 18 јуна. — **(ОФИ). Павлов и Корнилов, главни оптужени у процесу по атентату на фон Папена, осуђени су на по 20 година робије. Два турска оптужена осуђена су на по 10 година робије. Сви оптужени се могу жалити највишем суду.**

Живот у окупираном Харкову

„Журнал д'Женев" доноси репортажу од свог берлинског дописника Јохана Хера о животу у окупираном Харкову, коју доносимо због интересантних запажања.

Харков, јуна. — Харков је варош која је од бољшевика била претпостављена осталим варошима. Постављена у базену, који обилује каменим угљем и гвозденим рудама, а важи за један од најбогатијих на свету, варош је била предмет особите наклоности од стране управљача из Москве. Они су заиста створили величину и важност града, коме би Кијев требао препустити титулу престонице Украјине. Јер Харков је био, има томе две стотине година, само једна гомила кућа, која је расла да би постала варош у XX-ом веку. 1939, град је бројао скоро један милион становника. Харков из 1942 броји нешто мање од 500.000 душа. Велики део народа је отишао са црвеном војском. Совјети су одвели са собом велики број специјалиста и техничара и однели машине из фабрика. Скоро сви функционери су исто тако напустили град у моменту када се немачке трупе приближаваху.

Град је права изложба модерне архитектуре, какву је изразио један данашњи Рус. Поред растурених рушевина, или кућа стара 1900, подижу се високе грађевине од камена и нарочито од бетона, које су Совјети конструисали да би заклонили било зборове партије, било седиште тешке индустрије или војничких кругова. Црвени Трг, понос Стољинових Руса, је прототип архитектонских зачетака, инспирисаних потребом да падају у очи, рецимо, **„да би се зачудили буржујі"**. Димензије су грандиозне, број прозора величанствен. Али грађевине су рђаво уравнотежене, компликоване и такође мање рационално конструисане него што је то могуће.

Становницима треба приписати што је укус у Русији један чудноват појам. Све жене носе хаљине које су биле много у моди 1924. Звонасти шешири, које данас неће ниједна жена, важе за елегантне. Једно пре подне сам прегледао трговине. Могу рећи да је укус људи утицај једног непрекидног тражења компликованога. Например, сервизи за чај. То су шоље и лонци врло високе цене који имају изглед као да су изашли из неке велике трговине по јединственој цени. Али, уколико ту има више украса, чудноватих форми, свећа у рељефу, утолико ће купац бити више задовољан.

Харков обилује у прекрасним младим женама. Ту се сусреће мноштво правилних лица и лепих профила. Жене уче полако да показују своју вредност. Оне се шминкају, стављају руж на усне, оно што је било, уверавали су ме, иначе врло ретко. Виђају се парови шетача кроз град. Она је љупка, чисто обучена и поред своје сукње, сувише дугачке или сувише кратке, сувише тесне или сувише широке, али никада да јој не стоји добро. Он, неки високи немачки војник, плашљив, који покушава да одржава разговор, што није лако, јер иако бројни Украјинци говоре немачки, они који знају више језика нису бројни у Харкову.

Град дахти од темпа и живота. Али беда је велика. Ма да је Харков релативно мало настањен, снабдевање града са храном је врло тешко. Совјети су, на чувено наређење Стољина, све разрушили у своме повлачењу и народ пати много, чак и у сред ове богате Украјине. Жене и деца (људи ту скоро више нема од почетка првене мобилизације или од депортовања у масе ка позадини, извршених од управљача из Москве) одлазе у поље, у многим данима хода, да траже своју храну. На путевима се среће ова пратња која одлази да тражи провијант за недељу дана. Немачка војска помаже мало ове несрећнике, али, пошто се сва роба мора доносити из Рајха народ је прва жртва рушења извршених од Руса.

Многобројне куће су разрушене, жртве неке мине или неког пожара. Фабрике су у врло рђавом стању. У пољу, свакој особи способној да сеје додељено је мало земље, површина житног поља или сунцокрета, варирајући према капацитету рада молитеља и његове породице. Већ у 4 сата ујутру могу се видети жене са својим белим шалом, везаним на глави према слици жена из Русије, како копају земљу мотиком. Ратарска оруђа, трактори итд., уништени су, и народ који хоће да једе идуће зиме преврће земљу својим рукама. Мало вреди што рат коси све около њих! Ови људи, непоколебливе мирноће и задивљујућег недостатка узбуђења, копају и копају без да се занимају речима, гранатама и крицима.

Харков има поново електрично осветљење. Железничка станица је потпуно разрушена, али је уређено немачко расчишћавање на пругама, тако да се може отићи на Крим, исто као што се може стићи у Берлин за два и по дана без мењања воза.

Шта да се каже о ценама? У овоме подручју присуствује се запањујућим феноменима. Једно парче колача, које је раније свуда коштало 20 сантима, кошта овде 2.5 марке, што би било 25 рубаља. Ове екстравагантне цене у супротности су са онима које се плаћају за комаде сребрног посуђа, извађеног из неког старог ормана. Прекрасне иконе у сребру коштају 20 до 30 марака

Многобројна позоришта и биоскопи су отворени. То изгледа чудновато када се помисли да је Харков ратна зона. Али никада се ничему не треба чудити у Русији. Љубитељи војничких забава отворили су пет позоришта у граду. Ту играју немачке трупе, осим ако Украјинци не показују ту своје неоспорне музичке таленте. Ма да је руска авијација изнад града, или не, ма да борба бесни на 30 км. одавде, као што томе има неколико дана, позоришта раде и војници праве поворке пред биоскопима, све као у Берлину. Народ исто тако.

Такав је живот у Харкову 1942. Варош је препуна војника немачких, мађарских, румунских. Саобраћај је јак, јер иако трамваји не иду више јавни транспорти, колоне намирница за војску следе без прекида у свом загонетном и заробљеном граду.

Сензационалан обрт чантавирске драме

Тешко рањена девојка дошла је к себи и оптужује Гереча, да је хтео да убије полициског наредника

Сабадка, 18 јуна. — У ствари драме у Чантаверу о којој су до сада кружиле противречне вести, унела је сада мало више светлости Удварди Марија 16 годишња девојка, која је једним хитцем погођена у главу и лежала три дана онесвешћена у градској болници у Сабадки. Чим је дошла к себи посетили су је новинари којима је изнела позадину ове драме, која је на први поглед изгледала као неко љубавно разрачунавање између љубоморног љубавника и девојке. По њеном причању, међутим, стварност је далеко од те претпоставке.

Удварди Марија допутовала је пре извесног времена из Ујвидека у Чантавер својим родитељима. По позиву власнице гостионице „Зелено дрво" отишла је у суботу увече да спава код ње. Спавала је у једној гостинској соби са једном својом познаницом. Претходно се упознала са Геречом у гостионици и били су скупа, али Гереч је ноћ провео у једној другој соби. У зору Марија се пробудила на велику вику. Из ходника је чула неку гужву. Она се дигла и одмах пошла напоље да види шта се дешава. Видела је и чула како се полицајци свађају са Геречом. Не зна зашто су се свађали. Имала је утисак да се свађа све више заоштрава. Гереч је изненада извадио револвер и уперио револвер на полициског наредника. Марија да би спречила крвопролиће скочила је између полициског наредника и Гереча, али је Гереч у том тренутку окинуо. Марија је тада изгубила свест и тек је у среду дошла к себи. Не зна шта се после догодило.

Њен исказ ће дати сасвим нов правац истрази. Гереч је предат надлежним властима, које настављају истрагу.

Стање Удварди Марије је непромењено тешко и њена је рана опасна по живот.

ОДЛАГАЊЕ ВОЈНЕ СЛУЖБЕ

Према наредби Министарства војске, поново је регулисано питање одлагања војне службе. Према тој наредби, ову повластицу могу уживати обвезници бачке чете и они који нису то све до општег позивања регрута на службу, до навршене 24 године. Од поменутих могу добити одлагање војне службе они који студирају на вишим школама, а претходно су поднели молбу надлежним војним властима. Они, који тек после регрутације желе да се посвете универзитетским студијама, не могу добити ову повластицу.

Изузетно се војна служба одлаже у овим случајевима:

1. За оне хранioце о којима су предвиђени прописи у § 44 2. чл Закона из 1939;

2. Од ученика средњих школа они који своје науке за време окупације, због изванредних прилика, нису могли да заврше, или су их доцкан наставили или, пак, били дуже времена болесни.

Молбе за одлагање војне службе треба да се овере наредне недеље Уз молбе слушалаца виших школа треба приложити уверење те школе, у коме се подробно наводи откада докле су вршене студије, када су. односно да ли су на време полагани испити и подношене пријаве за ригороз, а ако јесу, када. Ако је у њиховим студијама наступило закашњење, навести узрок овога. Ученици средњих школа доказаће уверењима управе школе, да су са посећивањем своје школе били у задоцњењу. Позивају се сви заинтересовани војни обвезници да поступе тачно по прописима ове наредбе.

ВЕСТИ

— Свечано благодарење у Саборној цркви поводом рођендана Регента. Свечано благодарење у Саборној цркви одржано је јуче пре подне у 8 часова, у присуству целокупног свештенства Ујвидека поводом прославе рођендана Регента, Њ. Преузвишености витеза нађбањаи Хортхи Миклоша. Благодарењу је, сем целокупног свештенства, присуствовао и епископ бачки г. др. Иринеј Ћирић.

— Супруга Заменика Намесника Хортхи Иштвана посетиће Сабадку у суботу и у недељу 20 и 21 јуна. Њена Преузвишеност гђа Хортхи Иштвана стиже у суботу после подне у Сабадку и биће свечано дочекана како од приређивача МАНС-а, тако и од грађанства и претставника власти. У недељу ће гђа Хортхи присуствовати свечаној скупштини женског друштва МАНС-а, у 11 часова у МЕМ дому. Програм Њеног боравка већ је раније објављен. У Сабадки се чине велике припреме за ове свечаности које се приређују у част супруге Заменика Кр. Намесника.

— Новинарски конгрес одржаће се ове године у Сабадки и у том правцу чине се већ припреме. Секретар Новинарске Коморе за Бачку г. Мађари Домокош у Сабадки имао је ових дана конференцију у Будапешти где му је саопштено да ће се овогодишњи земаљски новинарски конгрес одржати у Сабадки. У вези са овом одлуком, секретар Новинарске Коморе за Бачку г. Мађари Домокош посетио је јуче великог жупана и градоначелника Сабадке саопштивши ову вест. Велики жупан и градоначелник Сабадке изразили су велику радост што је избор пао на Сабадку и обећали су са своје стране сваку помоћ за приређивање овог конгреса. Новинарски конгрес одржаће се у другој половини јула или почетком августа. Конгрес ће трајати два дана. Учесници конгреса ће том приликом посетити и купалиште Палић као и нека узорна газдинства на северу Бачке. Ради се и на томе да се у част новинара из целе Мађарске приреди позоришна претстава под ведрим небом или већи концерт.

— У Капошвару за време вршидбе забрањена шетња по пољанама. Како се из Капошвара јавља, тамошње пољопривредно удружење донело је одлуку да се убудуће спрече учестале крађе, које су раније вршене за време вршидбе. Управа удружења решила је да се обрати полицији да за време вршидбе забрани кретање на подручју где се вршидба обавља. О извршењу овога прописа стараће се сами пољопривредници.

— Стране државе на Међународном сајму у Будапешти. Досад су ове стране државе пријавиле своје учествовање на Интернационалном сајму који ће се од 14—24 августа одржати у Будапешти: Немачка, Италија, Јапан, Манчуко, Бугарска, Словачка и Швајцарска. Учешће Белгије није још поуздано. Стране државе ће са својом изложбеном робом првенствено бити у знаку ратне привреде, и изложиће све оне артикле који плански допуњују производну скалу мађарског привредног живота.

— **Пољопривредни радници у Сабадки** упозорени су од стране градске управе великим плакатима на своја права у погледу надница при пољским радовима. Сада је накнадно издато саопштење у коме се упозоравају власници земаља, да безусловно плаћају у том наређењу назначене наднице, јер свака неправилност осетно се кажњава.

— **Прве рибизле и диње на будапештанској пијаци.** Прве рибизле на престоничкој воћној пијаци продаване су по 2.20 пенга по кг, диње по 3.50—4.50 пенга по кг. За купине плаћано је 1—1.20 пенга, за дрењине шумске 3—4 пенга, а за јагоде, којих има обилато, 1—3.50 пенга по кг.

— **Станица за паковање воћа у Сабадки почеће** ускоро свој рад. Ово је врло важна установа за произвођаче, који ће своје експорт воће моћи предавати у овој станици у свако доба. Молбу произвођача воћа, да могу продавати трговцима на пијаци и пре 6 часова, велики жупан је одбио с разлога, што се мора осигурати и грађанству да се може снабдети воћем непосредно од произвођача.

— **Вести из Куле.** Удружење „Месионара“ у недељу одржало је своју редовну годишњу скупштину. — Ових дана одржана је скупштина удружења гостионичара, на којој су били присутни и делегати Окружног удружења из Зомбора. На скупштини је вођено питање разних такса и на којој је решено да се покрене питање одласка депутације ради подношења молбе за снижење прометног пореза, који је у кулском срезу и сувише високо разрезан. — Општинско поглаварство овим позива све незапослене раднике да се у свом интересу пријаве у општини соба бр. 1. — Позивају се власници крмача које су се већ опрасиле да се одмах пријаве у звању за снабдевање. — Заинтересована лица која још нису набавила манилу за жетву нека то пријаве код општинског поглаварства соба бр. 3. — Овим се извештава грађанство Куле да је дневни ред седнице општинског одбора постављен кроз 15 дана на увид.

— **Француска деца летују у Швајцарској.** Како се из Женеве јавља, у разна швајцарска места стигло је ових дана 1164 деце из окупиране Француске. Деца су подељена у посебне групе и биће смештене код породица у разним кантонима.

— **Због осам филера осам дана затвора** и 100 пенга новчане казне добила је на Окружном суду у Сабадки супруга Ковач Иштвана, власница радње за прање и пеглање веша. Она је наплатила уместо 15 филера 23 филера за пеглање и прање оковратника. Због тога је већ једном била упозорена од стране шефа обртног одељења градске управе, а у поновљеном случају пријављена је суду. Пресуда је правомоћна.

— **Две жене осуђене што су просуле млеко у млекари.** Окружни суд у Сегеду претресао је кривицу жене Јенеа Секфиа и Беле Тишкеа из Зомбора, које су у новембру прошле године ушле у једну зоборску млекару, па када су чуле да нема млека, оне су неколико кантица пуних млека, преврнуле и просуле. Прва је добила један месец затвора, а друга само осам дана.

ПРИВРЕДНИ ПРЕГЛЕД

Петролејска поља Блиског Истока

Претежни део Персије — Ирана — чија површина запрема преко 1,600.000 кв. км., бесплодан је, слана пустиња, пољопривреда и сточарство ни у сразмерно плодовитијим крајевима нису знатни. Богатство државе претстављају петролејска поља.

Са јужноперсиских петролејских поља „Англо-Иранијен Оил Комп.“ води огроман каналски уређај сирови петролеј — нафту — к рафинеријама саграђеним у подручју Шат Ел Араб, одакле затим преко Персиског залива већ готов бензин и уље за мазиво отпремају даље британски тенковски бродови. Поменуте рафинерије произведу годишње скоро два милиона тона бензина, пола милиона тона петролеја за гориво и четири и по милиона тона петролеја за мазиво.

Од Ирана на југозапад простире се Ирак, по имену независно краљевство, које је стварно одавно већ стајало под британском војном контролом. Петролејска поља у северном делу државе власништво су енглеске „Ирак-Петролеум-Комп.“ Петролејске цеви воде од Киркука преко сиријске пустиње у Триполис и Хаифу, два пристаништа на Средоземном Мору. Ирачки петролејски извори дају знатно мање уља него ирански, али ипак њихова количина износи скоро 2% светске производње.

Док петролејски извори Ирака и Ирана већ деценијама играју велику улогу у азијској политици великих сила, у трећем петролејском подручју Блиског Истока, на острвима Барејнским, уље се добија тек од десетак година наовамо, али са све знатнијим резултатом. Године 1933 износила је производња свега 30.000 буради нафте, док је 1938 премашила 8 милиона буради. Друштво за експлоатацију овога, „Барејн-петролеум-комп.“ саградило је 1936 и посебну рафинерију, а организовано је делом са енглеским, а делом са америчким капиталом. (Ај Вилаг)

— **Извршила је самоубиство дактилографкиња Ирена Вуковић у Сабадки,** са станом у Дамјанић улици бр. 47. Она се обесила у свом стану о прозор. Опроштајно писмо није оставила, па се зато не зна шта је нагнало на овај корак.

— **Велике коњске трке са учешћем 160 коња у Сабадки** приредиће се 27 и 28 јуна. Коњске трке као и јахање дама и господе приредиће се на игралишту САФЦ-а које се за ову сврху сасвим преуређује. У приредби ће месним приређивачима помоћи стручњаци из Будапеште, Зомбора као и официри Хусарског пука. Ових дана стиже у Сабадку 160 најбољих грла из Будапеште и осталих места. Биће заступљене и најчувеније штале. Наступиће и познате јахачице и јахачи. Карте се од 24 јуна могу унапред купити у бонбониери Штимер у Сабадки.

— **Зидање велике зграде за станове у Зомбору,** које је решила Бач-Бодрошка жупанија, већ је отпочело. Људи предузимача Глац Јожефа из Будапеште дошли су пре неки дан, одмах организовали сав посао и већ се отпочело са предрадовима као и са довозом цигаља и осталог грађевинског материјала, који је за ову сврху обезбеђен у довољној количини. Сазидаће се троспратна зграда са 24 стана за породице са потпуним конфором. Изградњом ове палате за становање створиће се могућност да се бар код најхитнијих случајева реши станбено питање.

— **Мразеви и снежне мећаве у Јужној Америци.** У јужним крајевима Јужне Америке влада абнормално време. У Аргентину је стигао необично јак талас хладноће, у покрајинама Кордиљера наступили су мразеви до 18 степени испод нуле. У већини крајева провинције Буенос Ајрес, први пут после 20 година, пада снег. У јужној Бразилији местимице има снежних мећава.

— **Повишење цена дувану у Хрватској.** Хрватска управа монопола повисила је цене дувану са 50%. Цигарете најлошије врсте, у паклицама по 20 комада, стају сада 20 куна (досад 13 куна), најскупље врсте 34 (досад 24) куне.

— **За време рације у забавном парку Неплигету приведено 160 сумњивих лица.** Престоничка полиција приредила је дводневну ноћну рацију у познатом забавном парку Неплигету, пошто су у последње време стизале тужбе да је јавна безбедност у том парку знатно пољуљана. Резултат ове рације био је да је 160 сумњивих лица приведено у полицију. Међу њима пронађено је 15 бивших робијаша, скитница, и три злочинца које власти већ давно траже.

— **Женски трговачки течај** отвара се у Сабадки у Држ. трговачкој школи. Пријавити се могу са свршених 4 разреда средње школе. Упис 22 и 23 јуна, као и 5 и 7 септембра од 8 до 12 и од 3 до 6 часова.

— **Настрадао железничар на станици у Ујвербасу.** Језив несрећан случај десио се јуче по подне на железничкој станици у Ујвербасу. Железничар Ференц Кочиш, за време маневрисања теретних вагона, хтео је да укопча двоја кола, па је на своју несрећу, доспео међу пуфере, који су га у пуном смислу речи здробили. Поведена је истрага да се утврди кога терети кривица за овај случај.

— **Дражба нађених предмета у Сабадки** одржаће се у полицији 20 јуна пре подне у 9 часова. Предмети се могу видети у кривичном одељењу полиције.

— **У Италији забрањена улична продаја сладоледа.** Како јавља „Пополо д' Италиа“, Министар унутрашњих послова, на предлог највишег здравственог савета, наредио је да се у будуће строго забрани продаја сладоледа и слаткиша по улицама, на територији целе Италије.

— **Изложба одбране расе** приредиће се и у Сабадки. Изложбене предмете уступио је власник поджупан Пештанске жупаније г. витез Ендре Ласло месној организацији Туранских Ловаца. На изложби се приказује утицај Јевреја у животу Мађарске. **Изложба се отвара 28 јуна.**

— **Удружење кућевласника и земљопоседника** у Ујвидеку скреће пажњу својим члановима да уколико имају у својим кућама празних станова то пријаве Удружењу, које ће им дати обавештења како могу да се користе одредбама у погледу отписа пореза. Канцеларија Удружења налази се у Мусолини ул. бр. 7.

— **Ђак за време игре убио случајно свог друга.** Како се јавља из Будапеште, у близини једног престоничког гробља играли су се два ђака основне школе. За време игре, један од њих је изненада извадио револвер, почео баратати са њим, и одједном је одјекнуо јак хитац. Метак се зарио у трбух Ференца Помпера, ученика другог разреда. Он је са тешким повредама пренет у болницу, али је ускоро подлегао тешкој повреди. Полиција је утврдила да је Ференцов друг револвер украо од оца.

— **Завршен течај немачког језика у Сабадки.** Течај је трајао четири месеца и завршен је с најбољим успехом. Синоћ је приређен банкет у част организатора течаја. На банкету су били претставник немачког научног института у Мађарској г. др. Ернест Хакел, као и немачки ректор Унизерзитета у Сегеду г. др. Фридрих Ноак. Гце Хелга Вујковић, Јелисавета Штербик и Такач Михаљ рецитовали су на банкету немачке песме, а гца Болдиш Бела отпевала је познату песму Лили Марлен са великим успехом.

МЛЕКО се тешко набавља, па ипак га већина стварно упропашћује, јер се уобичајеним кувањем уништавају најдрагоценији елементи у њему. Пастеризацијом млека ви сте обезбеђени од заразе, а драгоцени хранљиви елементи су сачувани. Једноставан начин пастеризације млека без икаквих инструмената описан је у књизи Т. Ђ. Жикића, **Пут ка савршеном здрављу,** која је ових дана изишла из штампе. Ко пошаље 1.5 П. на адресу писца, Ујвидек, Ретек у. 25 добија књигу без даљих трошкова.

— **После жетве повећаће се оброк хлеба у Француској.** Како се из Вишиа јавља, претседник владе Лавал наредио је да се после жетве у неокупираном делу Француске повиси оброк хлеба. У исто време биће повишени и недељни оброк меса са 270 на 360 грама. Ова вест изазвала је у неокупираној Француској највеће одушевљење.

— **У ратним радовима учествује 15 милиона Немица.** Према најновијим подацима, данас је у разним ратним предузећима запослено око 15 милиона жена. Од ових 9 и по милиона раде по фабрикама и радионицама, а 5.3 милиона запослене су у пољопривреди, трговинским и занатским предузећима. Преостали део састоји се делом из самосталних радних снага, делом, пак, из чиновника. Од 15 милиона запослених Немица, шест милиона су удате, а два и по милиона имају и деце. О тој деци старају се посебне организације национал-социјалистичке партије.

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА „НОВЕ ПОШТЕ“

В. М. Нителски: Од Уредништва није Вам потребна никаква дозвола, а рукописе примамо са захвалношћу. Молимо само да нам се сви извештаји достављају на време.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

= **Трговински односи Швајцарске са иностранством.** Италија је уговор са Швајцарском отказала за 1 август, но сви су изгледи да ће он бити обновљен. Италија одашиље између осталог бауксит Швајцарској. Са Француском је трговачки промет опао на нулу, пошто та земља Швајцарској не може ништа да даје. Крајем 1942 истиче и уговор са Немачком. Док је Швајцарска у првом Светском рату могла да добија угаљ из две земље, сада је за угаљ гнојиво и семе за сетву упућена искључиво на Немачку. Са Шведском постоји само усмен трговински споразум, но он врло добро функционише. Измена робе са Шведском се повећава.

= **Радови на оплемењивању дувана у Немачкој.** Завод Рајха за испитивање дувана у Форхајму једини је завод на свету коме је успело да култивише више врста природног дувана који не садржи никотин. Године 1941 већ је обрано 35.000 центи таквог дувана. Даље, Завод већ годинама успешно ради на аклиматизацији страних дувана, као и на оплемењивању нових сорти. Са гледишта ратне привреде важан рад обавља Завод данас и култивисањем елитног дуванског семена за снабдевање Немачке и окупираних крајева, у коју сврху се испитују десетине хиљада биљака.

= **Извоз дрва из Словачке.** Словачка извози дрво претежно у Немачку и Протекторат, поред тога и у Италију и Мађарску. Штете од олује у Татри ове године износе око 1.7 милиона кубних метара претежно четинара, тако да се ова количина мора ове и наредне године уштедети мање обимном сечом.

= **Омладина у служби швајцарске пољопривреде.** Швајцарски Бунд одлучио је да се целокупна омладина од 16 до 20 година запосли у сезонским пољопривредним радовима, пошто услед ратних прилика, а и због проширеног аграрног производног програма, недостаје још скоро 60.000 радних руку.

= **Ограничења у производњи металних украса у Немачкој.** Наредбом која одмах ступа на снагу, у Рајху се забрањује израђивање украса од обичног метала, док се продукција драгоцености од племенитих метала у другом полгођу 1942 ограничава на 30% вредности те производње у истом раздобљу минуле године.

= **Регулисање Драве код Вараждина.** За регулисање Драве у отсеку код Вараждина одредила је влада у Загребу кредит од 4,1 милиона куна.

= **Добри изгледи за риболов на Дунаву.** Из подунавских општина Бачке стижу извештаји да је бијење риба довршено, и по многим знацима судећи у изгледу је врло добра риболовна година.

= **Државни откуп кукуруза у Бугарској.** Целокупне количине кукуруза којим располажу произвођачи морају се у Румунији, према најновијем наређењу, убудуће продавати само држави.

= **Грчка трговина памука.** Новом наредбом грчке владе, забрањује се куповина иностраног памука за памучну индустрију на слободном тржишту. Куповати и прерађивати се сме само онај памук који одашиље удружење индустријалаца памука.

= **У Енглеској кољу коње, због оскудице сточне хране.** Према „Дејли Мејлу“, енглески министар пољопривреде препоручио је клање коња у што већој мери, с мотивацијом да се трава и сено које коњи поједу може, у данашњој оскудици сточне хране, много кориснije употребити за исхрану крава.

ЦЕО СВЕТ

ЧОВЕК КОЈИ СЕ ОБОГАТИО ОД КРАДЕНИХ КЊИГА

У државној библиотеци у Стокхолму ухваћен је недавно неки Петер Холмсон, који је покушао са пет књига велике вредности, сакривених испод мантила за кишу, да умакне из библиотеке. Лопов је предат полицији и тада је о њему истрага утврдила веома занимљиве ствари. Холмсон је већ годинама поткрадао све веће библиотеке не само у Шведској, већ и у Данској и Норвешкој. Утврђено је да је он за минулих 30 година до данас покрао књига у вредности од преко 10 милиона шведских круна. Он је од крадених књига имао приходе, који су му не само омогућавали кнежевски, раскошан живот, већ и сталну штедњу. Кад је Холмсон био ухапшен, код њега је нађена једна штедна књижица на своту од 250.000 круна. На саслушању је светски рекордер у крађа књига изјавио, да ниједну украдену књигу није прочитао. Полиција у Стокхолму се у највећој мери чуди томе, како је овом препреденом и вештом крадљивцу било могућно да пуне три деценије краде књиге по свима скандинавским земљама, а да при томе не буде ниједном ухваћен.

*

СКУПОЦЕНИ БИСЕР НА ЈЕЛОВНИКУ

Мистрес Едит Рентинг, синовица познатог америчког индустријалца Томаса Рентинга, имала је недавно занимљив доживљај у једном отменом њујоршком ресторану. Она је са својим друштвом доручковала у ресторану и поручила остриге. Приметила је, међутим, да су оне сервиране на француски начин, а не како се то чини у Америци, тојест заједно са шкољкама. Кад је мистрес Рентинг растворила једну шкољку, нашла је у остриги два крупна зрна правог бисера, чија вредност је доцније процењена на 45.000 долара. Према америчким законима, ови бисери су припали гошћи у ресторану, јер је она, у тренутку кад је од келнера поручила остриге, већ постала њихов сопственик. Ово није једини такав случај. Чешће се већ дешавало да су гости у ресторану налазили бисере у шкољкама.

*

СЛОН ИЗАЗВАО ПАНИКУ НА БЕРЗИ

Пре извесног времена дошло је до незапамћене панике у Чикагу. Слон Томи, љубимац чикашких посетилаца зверињака, ишчезао је неприметно из зверињака, пре него што су чувари могли да приреде потеру за њим. По свима улицама Чикага, куд год је слон пролазио, он је изазвао страх и бекство пролазника. Међутим, највећу панику је Томи изазвао на чикашкој продуктној берзи. Он је на неки начин доспео чак до велике берзанске зграде и својом великом и гломазном сурлом „помиловао“ једног берзанског агента, који је баш викао неке берзанске курсеве. Кад је слон примећен, у дворани је настала нечувена пометња и берзански састанак се због тога инцидента морао за неколико минута одложити. Али упркос овој својој „интервенцији“ слона из зверињака, курсеви на чикашкој берзи тога дана нису пали. Слон је напослетку био ухваћен и враћен под јаком стражом у свој кавез у зверињаку.

КОЈИ НАРОДИ НАЈДУЖЕ ГОВОРЕ ТЕЛЕФОНОМ?

Један немачки лист бави се питањем колико који народ говори телефоном и покушава да израчуна приближно трајање телефонских разговора у појединим европским и америчким државама. Према мишљењу вредног и истрајног статистичара овог листа, који је у овај посао уложио много труда и времена, Холанђани и Данци су људи који воле најдуже да разговарају телефоном. У Холандији и Данској скоро свака кућа — чак и на селу — има телефон и људи употребљавају ту модерну и практичну справу и за најбезначајније разговоре. Томе насупрот, Американци односе светски рекорд на пољу краткоће трајања телефонског разговора. Један телефонски разговор у Сједињеним америчким државама траје најдуже један минут. Јавне аутоматске кабине за телефонирање су удешене у Америци тако, да разговор прекидају већ после 1 минута. А стварно је редак Јенки, који би поново бацио новац у аутомат да продужи разговор. За њега је време највеће благо. Не новац, како се то у пословици каже, већ суво злато!

*

ЛУТКА НАСЛЕДИЛА 200.000 ФРАНАКА

Белгиски артиста Луј Терије, који је у Белгији и Француској био познат као веома вешт говорник из трбуха, умро је недавно у Лијежу и оставио тестамент, у коме својој лутци оставља сву своју уштеђевину од 200.000 белгиских франака. Наиме, Терије је са том лутком имао огромне успехе код публике. Интерес овог наследства употребиће се, да се по разним дечјим болницама у Белгији и Француској приређују бесплатне претставе, којом приликом ће неки вештији говорник из трбуха с омиљеном Теријевом лутком забављати болесну децу.

*

ПОСЛЕДЊИ ДИВЉИ КОЊИ ЕВРОПЕ ЖИВЕ У НЕМАЧКОЈ

Последње ергеле дивљих коња, који још живе у слободној природи, налазе се на једној великој пољани и дивљем пределу западно од Дилмена (Минстерланд) у Немачкој. Сваке године, с пролећа, један део тих коња се хвата, за припитомљавање, и ту сцену обично прати велик број гледалаца из ближе и даље околине. И ове године, поред заинтересованих претставника одгајивачких центара, хиљаде људи беху сведоци како се темпераментни, млади коњи с муком хватају и обуздавају у својој дивљини. Ове године, тај поступак је и филмски снимљен, па ће га моћи посматрати на платну и шира публика.

*

ХТЕО ДА ГУТА САБЉЕ, А ПОЗЛИЛО МУ ОД ПАРЧЕТА ПРОГУТАНЕ ХАРТИЈЕ

Париског уличног продавца Макса Коена привели су у полицију због изгреда. Приликом претреса нађен је код њега један фалсификат. Да због тога фалсификата не би одговарао и за теже дело, он га је покушао да прогута. Међутим, то му није пошло за руком, па му је лекар, који је одмах позват, извукао хартију из грла. Занимљиво је, међутим, да је ватрена амбиција овога младића била, да једном постане пеливан који гута сабље.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Број 127

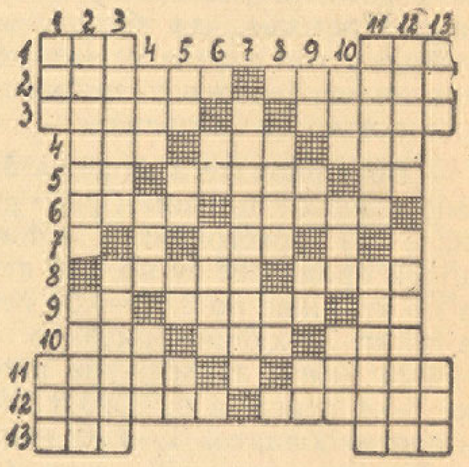

Водоравно: 1. ходати — бог (немачки); 2. плехани — варош САД; 3. варошица у Мађарској — сугласник — река у Француској; 4. свеза (обрнуто) — врањ — страно женско име; 5. иницијали нашег књижевника — етика — иницијали руског романсијера; 6. тепање за Аца — фабрика ципела; 7. самогласник — самогласник — у реду! (енглески) — свеза — са; 8. морска животиња — део строфе; 9. потврдна речца — уточишта — два сугласника; 10. показна заменица — позната дрогерија (обрнуто) — женски оковратник од крзна; 11. пословни друг у фирми — сугласник — енглеска база у Средоземном Мору; 12. јак — лука у Енглеској; 13. притискује свет (обрнуто) — три самогласника.

Усправно: 1. свеза — исток (немачки); 2. скамењена смола — лука у Либији; 3. поседник — вага; 4. прва жена — ломио — криво му је; 5. предлог — електрична мера (обрнуто) — египатско божанство — према; 6. свеза — шта (словачки) — плодан крај пустиње — сугласник; 7. место на Криту; 8. сугласник — једе траву — два сугласника — ка; 9. памет — иницијали руског писца — јеси — данас (мађарски); 10. или (провинцијализам) — мочвара — варијете; 11. врста мајмуна — ирска краљица по старој причи; 12. свечано одело код свештеника — разумео; 13. че — филмско предузеће немачко (обрнуто).

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 126

Водоравно: 1. Миклас; 2. Камчатка; 3. Гуно — урна; 4. Тара — П(ера) С(егединац) — арно; 5. ала — Нокс — сан; 6. ти — барака — бо; 7. алт — роли — кер; 8. реса — да — Кале; 9. Јока — тара; 10. Колорадо; 11. ванила.

Усправно: 1. Татар; 2. Галилеј; 3. кура — кост; 4. мана — б — аков; 5. имо — нар — ала; 6. к, ч — пород — он; 7. ла — скала — ри; 8. ату — ски — тал; 9. скра — а — када; 10. срна — каро; 11. Анабела; 12. Оноре.

КОМПЛИКОВАНЕ СУПСТАНЦЕ ЗМИЈИНОГ ОТРОВА

Змијин отров спада међу најјаче познате отрове на свету. Све до скора је тешко било хемиски тачно испитати разне змијине отрове, којих има у великом броју. До сада се знало само толико, да су отрови змија састављени из веома компликованих супстанца, у неку руку од таквих које личе на беланчевину. недавно је немачки професор др. Михел из Минхена успео тачно да испита хемиски састав отрова једне змије врсте кобре и тако је саставио тачну формулу овог веома јаког и опасног змијског отрова. Тај отров садржи у нарочитом хемиском груписању доста сумпора, па се на тај начин може објаснити дејство које он врши на организам.

ПРОНАЂЕНО КОНДЕНЗОВАНО ЖИТО И БРАШНО

Два енглеска хемичара завршила су ових дана веома успеле пробе са једним изумом, који ће одиграти веома велику улогу у питању исхране. Њима је пошло за руком, да помоћу нарочитог процеса кондензују жито и брашно на десетину њиховог обима. Жито или брашно они кондензују у облику већих или мањих коцки, које могу да се одрже веома дуго, а да при том не изгубе ништа од својих хранљивих састојака. Ове коцке остају непромењене чак и онда, ако се топе у воду или ставе на пламен.

*

УТИЦАЈ КЛИМЕ НА БУБРЕЖНЕ БОЛЕСТИ

Људи коју болују од бубрежних болести морају највећу пажњу да обрате на то под каквим климатским приликама живе. За њих је са здравственог гледишта најповољније, да живе у топлом сувом крају. Планински крајеви нису за препоруку лицима, који болују од бубрежних болести, јер је ваздух у тим пределима изложен сталним и јаким променама, што им може у великој мери нашкодити. Оболела лица морају пазити и на то, да им ветар не продува бубреге, јер је то веома опасно и може изазвати врло тешке последице.

*

КОНЗЕРВЕ ОД КРОКОДИЛСКОГ МЕСА

Једна фабрика у Белгиском Конгу почела је да производи конзерве од крокодилског меса. Засада се ове конзерве продају само у Сједињеним америчким државама, где се могу добити само у најбољим деликатесним радњама и најотменијим ресторанима. Месо од крокодила већ сада има доста велику потрошњу, а гурмани тврде да се оно само утолико разликује од телетине, што има још бољи укус.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ"

СИТНИЦА

Марио Кокчини

Сантини је наместио монокл на свом левом оку и рекао:

— Није то тако трагично као што замишљате, Клара.

— Ви сте ме погрешно разумели, — одговорила је лепа жена. — Ја сам вас молила да избегавате моје друштво, а то сам урадила због мужа, јер знам да би његова љубомора унела немир у кућу.

— Зар је он стварно љубоморан?

— Страховито, и зато вас молим да ме више не посећујете.

— Не... не... Ја не могу да вас се одрекнем, Клара...

— А, ја опет не могу да ставим свој добар глас на коцку, драги пријатељу... Треба да заборавимо оно што је између нас било, па вас молим да више не долазите, а нарочито онда кад ми муж није код куће.

— Али, Клара, преклињем вас.. ја то не могу издржати...

Клара се насмејала:

— То су глупости!

— Страшно ми је што ме одбијате.

— А мало час сте ми рекли, да то није тако трагично као што замишљам!...

— Требало би да се састанемо, Клара. Негде далеко, ван вароши...

Клара се сад узнемирила и рекла тихо:

— Требало би само да нас неко види...

— Тамо нас нико не може видети.

— Рећи ћу вам сасвим искрено: ја не верујем у вашу дискрецију.

— Можете да ми верујете, Клара.

Али ове речи нису биле много убедљиве и Сантини се сам уплашио својих речи. Сетио се прекисноћног разговора у клубу. Међу пријатељима је говорио о Клари, као да му је већ љубавница. Свиђало му се што може да игра улогу неодољивог Дон Жуана. А сад није могао да погледа овој жени у очи. Док је он ћутао, Клара је приметила с збиљним изразом на лицу:

— Дискреција мушкараца траје само дотле док је то у њиховом интересу. Уколико изгубе наду на успех, или хоће да се ослободе једне жене, онда постају страховито индискретни.

Сантини се сасвим збунио.

— Ваљда тек не претпостављате?...

Ућутао је, јер у том тренутку у претсобљу су се чули кораци, и одмах затим ушао је Кларин муж. Некако чудно је погледао жену, која је пребледела као смрт. Он јој се обратио:

— Молим те Клара, остави нас насамо...

Она је скупила сву снагу и брзо изишла. Сантини је сада осетио да се овде одиграва нешто што би могло да доведе до тешке породичне трагедије. Он се збуњеним изразом на лицу обратио мужу:

— Извини... али ми се још нисмо поздравили.

— Има тренутака кад се људи не осврћу на форму, — одговорио је муж. — Невероватно сам депримиран и верујем да се то види на мени. А осим тога, необично сам изненађен што сам те нашао овде!

— Изненађен?

— Да, јер баш сам тебе тражио.

— Тражио си ме?

— Да, мислио сам да си код твоје куће. Какав случај!

— Да, случај...

— Очајан сам и више не могу да владам својим живцима!

Сантини се сада сасвим озбиљно уплашио и он је несигурним гласом упитао:

— У чему је ствар, драги пријатељу?

— Слушај... ја сам био у клубу... колико знам и ти долазиш у тај клуб.

Сантини се сада још више уплашио, јер сада је видео да је изгубљен. Тај човек све зна. Сигурно су му испричали шта је причао у клубу о његовој жени. Инстинктом човека, који жели да се брани, машио се руком за џеп у коме му се налазио револвер. За то време Кларин муж је наставио:

— Као што видим, ти већ знаш о чему је реч. То закључујем из твојих покрета којима си хтео да извадиш новчаник...

— Новчаник?! — зачудио се Сантини.

— Или сам се можда преварио? По среди је сума од свега десет хиљада лира... Знаш, изгубио сам на картама и до вечерас морам да вратим новац... Ти си ми сада сва нада!

Сантини је сада брзо извадио новчаник из другог џепа, рекавши:

— Врло радо, драги пријатељу.. То је за мене ситница!...

ИНКОГНИТО

После одласка у пензију генералфелдмаршал гроф Хезелер живео је као обичан поседник на своме пољском добру Харнекоп. Стари господин није много пазио на своју спољашност, па је давао утисак, по спољашности, обичног старог сељака.

Једног дана гроф је поново, гологлав и у неожпрашеном капуту, обилазио своја поља и прегледао усеве. У том се на друму, уз његову њиву, појави један млад официр на коњу који, не познавајући грофа, махну му руком да му приђе:

— Придржите ми, часом, коња, — пукао ми је опасач.

Фелдмаршал Хезелер приђе и, бацивши поглед на седло, промрмља:

— Коњ је рђаво оседлан...

Поручник се обрецну на њега:

— То вас нисам питао...

Мало затим, кад је гроф учинио још неку стручну примедбу, поручник, док се закопчавао, запита:

— Ви сте, ваљда, својевремено служили код кавалерије?...

— Јесам, г. поручниче.

— Лепо. А шта сте били? Наредник? — запита официр с висине.

— Не. Генералфелдмаршал! — одговори гроф мирно забезекнутом официру.

Оноре Морлен 42

Она сумња у то. Али, ако би му и веровала, она би га тада могла само презирати. И до тога сазнања Пјер је убрзо дошао. Он је целога живота, као мушкарац и муж својој жени стално импоновао само зато, што га је она сматрала да има лабав карактер, да личи на остале мушкарце и да је освајач женских срдаца. Да је била уверена да је он чврстог карактера и да он само њу воли, са љубављу која се састојала само из тихе поузданости и супружанске кроткости, она би га стварно мање ценила.

И све то било је довољно да Пјера сасвим збуни и обесхрабри. Он се сада налазио у великој недоумици и плашио се да ће душевно изгубити заувек своју жену.

А сама Шарлота била је сада дубоко разочарана. Њој је још до пола часа Пјер у највећој мери импоновао. Она је осећала велики респект према њему као способном трговцу и вештом финансијеру. Дакле, моћном човеку кад је реч о пословима. Како је било дивно посматрати, кад су се после његовог повратка у Париз према њему испружале многе руке, нудећи му кредит, нудећи му своју услуге, протекцију. Па било је и жена које су се према њему изванредно лепо, чак ласкаво понашале. А све то дешавало се због тога, јер су Пјера сматрали као бруталног пословног човека, који је на брз и прилично лак начин дошао до великог богатства — а сретства помоћу којих је до тога дошао, за све те људе нису била нимало важна.

Пјер је ове мисли јасно прочитао у Шарлотиним очима. Тужно је оборио главу, као да је у моменту желео да призна сва она неверства према својој жени, која уопште није учинио. И он је помислио:

— Боже мили, зар се у овом покваренoм, изопаченом и модерном свету може продирати напред и постизати успеси само онда, ако је човек покварен и ако је учинио неко веће зло?...

АЛИ... АЛИ...

А сада ћу вам, драги читаоци, да испричам како ће се ова по мало весела, а помало и жалосна авантура завршити.

У кући Пјера Терамона завладала је после Пјеровог признања, мутна и загушљива атмосфера. Тада су сви били песимистички расположени, изузев, можда самога Пјера, који није био ни песимиста, ни оптимиста, него сасвим равнодушан. Био је сит већ тих трзавица, које су трајале данима, и био је већ решен да поднесе и најгоре.

Тих дана Шарлота је по кући тумарала са мрачним погледом и ретко кад изговарала по коју реч. Ни Жаклина није изостала иза ње, и она је пркосила свима. Једино се Гастон неутрално држао. Па ипак, није се могло рећи још да је све изгубљено. Пружени су докази да финансиска и морална ситуација Пјера Терамона није ни мало пољуљана. Али шта ја кажем? Она се чак и знатно побољшала.

У фабрици рукавица настала је нова коњунтура, којој се нико није надао, а најмање Пјер. Његови лиферанти и сви пословни пријатељи пишу му сада љубазна писма, пристају на све његове предлоге и понуде и показују сваком својом речју према њему неизмерну лојалност. Већина њих и не помињу његова дуговања. А остали му на веома предусретљив начин стављају на знање, да дут не мора тако брзо платити.

— Али господине Терамон, за вас се ми нимало не плашимо. Ви сте нам у погледу новца стопроцентно сигурни! — рекао је један од његових не малобројних нових кредитора.

(Наставиће се)

Данас

Петак, 19 јуна 1942 године.
Висарион, Текла.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Гросингер м-р Јован, Мусолини пут бр. 30. (телефон 27-40).

Поповић апотека, Ракоци Ференц ут 124. (телефон 33-74).

*

РАДИО

19 јуна 1942

БУДАПЕШТА. 7.00: Јутарња музика ● **10.15:** Забавна музика ● **11.20:** Певање оперских арија ● **12.10:** Концерт полицијског концерта ● **14.00:** Музика за игру ● **16.20:** Забавна музика ● **17.15:** Концерт радио оркестра ● **18.30:** Мађарска народна музика ● **19.40:** Концерт цимбалонтриа ● **23.25:** Циганска музика.

*

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

18 јуна 1942.

Дунав: Комаром 408 (—1), Будапешт 364 (—10). Пакш 272 (—4), Баја 294 (+6), Мохач 424 (+8), Бездан 456 (+7), Гомбош 472 (+7), Ујвидек 427 (—1).

Драва: Барч 065 (+29).

Тиса: Вашарошнамењ 183 (+59). Токај 251 (+12), Тисафиред 246 (+32), Чонград 200 (+20), Сегед 275 (+), Тител 400 (—7).

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА ИЗ УЈВИДЕКА

Одлазак возова:

За Будапешту 5.55 (брзи), 13.31.
За Сабадку 4.31, **8.14 (убрзани моторни, веза за Зомбор).**
За Зомбор 3.58, 10.37, 13.48 (директан за Паланку), 17.06.
За Обече, Зенту, Сегед 5.30, 14.00 (само до Обечеја), 16.33.
За Тител 6.26, 20.27.

Долазак возова:

Из Будапеште 7.38, **22.53 (брзи).**
Из Сабадке 19.31, **20.10 (убрзани моторни).**
Из Зомбора 7.32, 10.26 (директан из Паланке), 12.47, 20.13.
Из Сегеда—Обечеја 7.28 (из Обечеја), 10.05, 19.46.
Из Титела 6.24, 16.11.

*

ЦЕНЕ НА ТЕМЕРИНСКОЈ ПИЈАЦИ

Извештај Николе Ружића, трговца на велико, 1941 13 априла улица 20.

На зеленој пијаци у 1941 13 априла улици цене бостанских производа и воћа кретале су се овако: Грашак је увелико пројевтинио, цене су се кретале између 30 и 35 филера; пасуљ зелени 1.20 до 1.30 пенга; купус 40 до 50 филера; кељ 40 до 50 филера; кромпир 60 до 70 филера; зелени лукац, сребрњак, 20 до 25 филера; зелени лукац, обичан, 10 филера; келераба 10 до 15 филера; крупне јагоде 1.40 до 1.50 пенга; ситније јагоде 1 до 1.20 пенга; вишње 1.80 до 2.20 пенга и трешње 1.80 до 2.20 пенга.

СПОРТ

Конкордија неће играти у Ујвидеку

Државни спортски савез забранио гостовање Конкордије у Ујвидеку

Неспортско понашање хрватских играча на утакмици Хрватска—Мађарска је резултат овој забрани

28 и 29 о. м. у оквиру Ујвидечке недеље требала је загребачка Конкордија да гостује у Ујвидеку против УАК-а. За ово гостовање владало је велико интересовање и управа УАК-а се већ у напред постарала да гостовање одличног загребачког тима што боље успе. Међутим изненада дошла је вест да је Државни спортски савез у Будапешти забранио гостовање Конкордије и то из разлога што су се на међународној утакмици Мађарска—Хрватска догодили инциденти који су захтевали да се донесе одлука о забрани. Наиме, многима није познато да су се неки играчи хрватске репрезентације на утакмици у Будапешти неспортски понашали према судији и публици, што је довело да је друго полувреме протекло у честим сукобима и физичким разрачунавањима на терену. На пр. Цимерманчић је, према исказу очевидаца, пљунуо на мађашног судију, када је исти досудио офсајд, а Кацијан је морао бити удаљен са терена, јер је ударио судију по руци. Ово су само два случаја, од много других, који су се десили.

Велика је штета да је Ујвидек први осетио одлуку Државног спортског савеза, јер су загребачки тимови, поготово данас, када се налазе у одличној форми, били увек радо виђени.

Управа УАК-а извештена је од Државног спортског савеза о забрани гостовања Конкордије, те се сада чини све да се за упражњене термине доведе неки други бољи клуб.

■●■

СК. ОМЛАДИНА (КУЛА)—СК. СЛОГА (СТАПАР) 2:1 (1:0).

Спорт клуб Омладина из Куле одиграо је у недељу пријатељску утакмицу у Стапару против С. к. Слоге и незаслужено изгубио ову утакмицу са резултатом 2:1 (1:0). Голове су дали: Ивков 2 (за Стапар), Николчин 1 (за Омладину).

Постава тима С. к. Омладине била је ова : Влашки — Самелчик, Тонић — Обрадов, Букинац, Пирошки — Милутиновић, Николчин, Путник, Леђенац и Исаков. Најбољи су били: Самелчик, Тонић и Николчин. Код Ск. Слоге били су добри Ивков и Ичин.

Судија г. Боја Бељански судио је врло слабо на штету Ск. Омладине.

На овој утакмици присуствовао је рекордан број публике од 2000 гледалаца. **К. М.**

*

У идућу недељу Ск. Омладина одиграће у Кули прву утакмицу са Спорт клубом Лалић. За ову утакмицу влада врло велико интересовање.

Као свој најбољи тим Ск. Омладина је одредила ове играче: Влашки — Самелчик, Тонић — Обрадов, Букинац, Шијак — Пирошки, Николчин, Путник, Леђенац и Милутиновић. Резерве су: Исаков и Ненадов.

□

ХАЛАДАШ (СОМБАТХЕЉ) - СВАК (САБАДКА) 7:3 (3:0)

У Сабадки пред 2000 гледалаца и судијом Егнером, одржана је првенствена утакмица за првенство првога разреда између Халадаша из Сомбатхеља и домаћег СВАК-а, која се завршила заслуженом победом госта са горњим резултатом. Утакмица је одиграна по врло ружном, кишовитом времену и расквашени терен много је сметао правилном развоју игре. Ипак, игра је била врло жива и интересантна. Халадашова навала је била најбољи део тима, и њена ефикасност је дошла до пуног изражаја, што се да оценити из броја датих голова. Код СВАК-а је најслабији део тима била одбрана, што се види и по високом резултату.

Овом победом Халадаш је утврдио свој положај на челу табеле и као првак групе квалификовао се за улазак у прву лигу.

Сем ове утакмице у Сабадки су одигране још три и то:

КАЦ - Тереквеш 5:0 (0:0). Ово је била градска првенствена утакмица. КАЦ је потпуно заслужено однео победу.

Друга утакмица за првенство Сабадке одиграна је између **СТЦ-а** и **САФЦ-а** и завршила се са резултатом 2:1 (2:0). Оба тима су пружила одличну игру.

Трећа утакмица је одиграна између **Бачке II - СВАК II** са резултатом 5:3 (4:2). Бачка је заслужено победила.

□

УЧИТЕЉСКА ШКОЛА ЈЕ ИЗГУБИЛА У ФИНАЛУ ЗА КУП СЕНТ ЛАСЛО

У Будапешти је 17 о. м. одиграна финална футбалска утакмица за куп Сент Ласло између ујвидечке Учитељске школе и Трговачке академије из Сомбатхеља. Учитељска школа је наступила у саставу: Шларб, Хауман, Серенчеш, Такач, Швагер, Шили, Каса, Палфи, Мужла, Биро. Трговачка академија је наступила: Иван, Шомориаи, Фулер, Пајш, Лорант, Керменди, Шандор, Варга, Банка, Спајић и Борбељ.

У почетку ујвидечка Учитељска школа води игру, али је домаћи преузимају и стално се игра пред голом гостију. У 27 минуту првог полувремена Лорант са 25 метара пуца и даје гол. И у другом полувремену домаћи су стално бољи и воде игру, и у 5 минуту пошто се голман гостију не налази на месту, Спајић пуца у празан гол. Резултат је 2:0 за домаће. Трговачка академија је, према томе, сасвим заслужено победила Учитељску школу из Ујвидека и однела куп „Сент Ласло".

□

САСТАНАК НАЈБОЉИХ МАЂАРСКИХ АТЛЕТА У САБАДКИ

Претседник атлетског клуба Еђетертеш г. др. Ференц Ленђел, дао је изјаву новинарима да је Сабадки поверено да приреди Земаљске покрајинске лакоатлетичарске утакмице. Град Ђер полагао је право на ову приредбу, али је на захтев Сабадке донета одлука да се приредбе одрже у Сабадки. Тако ће Сабадка бити поприште великих лакоатлетичарских борби 11 и 12 јула, када ће се ове одржати. Свака покрајина слаће на овај слет најбоље своје атлете у одређеном броју.

Према изјави г. др. Ленђела на дводневне утакмице доћи ће у Сабадку и државни вођ омладине дивизиски генерал г. витез Белди Алајош, као и вође МАС-а. Приређивачи се надају да ће публика у великом броју посетити ове утакмице какве још до сада нису одржаване у граду. Стигао је велики број награда за победнике од месних банака и спортских мецена.

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. За оне, који траже службу, 50% јефтиније.

ИЗДАЈЕ СЕ САЛАШ са 37 јутара за новац или зрно од Силбаша 2 км. на главном друму. Обратити се Васа Петровић, Ујвидек, Тренчени ул. 16. 963

Ујвидечки краљ. окружни суд
Број 2103/5-1942.

Молба Драгутина М. Протића, бившег ујвидечког сада панчевачког становника ради одлагања прихватног рочишта истакнутог за 12 мај 1942 године.

ОДЛУКА

У парници Штедионице Дунавске Бановине ујвидечке прот. фирме заступа ју др. Радослав Илић ујвидечки адвокат, тужиоца, против Драгутина М. Протића, бившег ујвидечког (Клисански пут бр. 102) сада Милорадовићева цигљана (Ритска улица 10) панчевачког становника туженога, ради 15205 пенга главнице спп. краљ. окружни суд извештава молиоца, да за 12 мај 1942 године у 9 сати пре подне истакнуто прихватно рочиште није био у могућности да одложи, јер је судска писарница молбу у ту сврху касно прикључила списима, а молба је и иначе касно приспела. Мериторну расправу истакнуту на прихватном рочишту за 20 јуни 1942 године на молбу обуставља, те истиче ново прихватно рочиште и уједно и мериторну расправу за 5 септембар 1942 године у ½11 сати пре подне у службеним просторијама (Ујвидек, др. Бардоша Ласло улица бр. 39, I спрат, број собе 59) за када под теретом законских правних последица овим позива парничне странке.

Туженога позива овом одлуком која ће три пута бити објављена у Новој Пошти из разлога што мађарска држава нема поштанског саобраћаја са местом становања туженог. Позива тужиоца да ову одлуку у року од 15 дана објави три пута у Новој пошти на трошак туженога.

На крају упозорује туженога да ће, уколико се ни на новом рочишту не јави, у место њега поступити већ наименовани др. Каус Ђула, адвокат (Ујвидек, II Ракоци Ференц ут 24.).

Ујвидек, 10 јуна 1942 године.

Др. Ерне Риго с. р.
судија краљ. окр. суда.

(М. П.) За тачност отправка:
952 **Злоколица** с. р., отправну

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50. Рукописи се не враћају.